

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 153/19
U Luxembourggu 11. prosinca 2019.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-457/18
Republika Slovenija protiv Republike Hrvatske

Nezavisni odvjetnik Pikamäe: Sud Europske unije nije nadležan za odlučivanje o graničnom sporu međunarodnog karaktera koji ne potpada pod pravo Unije

Povrede prava Unije koje Republika Slovenija stavlja na teret Republici Hrvatskoj akcesornog su karaktera u odnosu na pitanje utvrđivanja granice između tih dviju država članica, koje potpada pod međunarodno javno pravo

Republika Slovenija i Republika Hrvatska postale su članice Europske unije 1. svibnja 2004. odnosno 1. srpnja 2013.

Među političkim uvjetima pristupanja Hrvatske Uniji nalazilo se i rješavanje graničnog spora sa Slovenijom. Stoga su se u studenome 2009., potpisivanjem Sporazuma o arbitraži, te dvije države obvezale taj spor podnijeti na odlučivanje međunarodnom arbitražnom sudu uspostavljenom u tu svrhu. U trenutku potpisivanja Ugovora o pristupanju Hrvatske u 2011. Sporazum o arbitraži bio je sklopljen, ali arbitražni postupak još nije bio započeo.

Arbitražni sud uspostavljen je tijekom 2012. Pisani postupak pred arbitražnim sudom započeo je u veljači 2013., a rasprava je organizirana u lipnju 2014. Međutim, Hrvatska je tijekom arbitražnog postupka, zbog *ex parte* komunikacije između arbitra kojeg je imenovala Slovenija i agenta te države, najprije od arbitražnog suda zahtijevala prekid tog postupka, a potom je Sloveniji i arbitražnom sudu priopćila svoju odluku o okončanju Sporazuma o arbitraži. Nakon izmjene svojeg sastava, arbitražni sud nastavio je s radom te je 29. lipnja 2017. donio arbitražnu odluku predmet koje je utvrđenje kopnene i morske granice između dviju dotičnih država članica.

S obzirom na to da je Hrvatska osporavala valjanost arbitražne odluke i odbijala je po njoj postupiti, Slovenija je pokrenula postupak zbog povrede obveze u skladu s člankom 259. UFEU-a. Slovenija se prvo obratila Komisiji, a potom, nakon što ona nije dala obrazloženo mišljenje, Sudu.

Slovenija osobito smatra da Hrvatska – time što je povrijedila obvezu koju je preuzela tijekom postupka pridruživanja Uniji da poštuje buduću arbitražnu odluku, granicu koja je njome utvrđena kao i druge obveze koje iz te odluke proizlaze – odbija poštovati vrijednost vladavine prava kao i načela lojalne suradnje i *res iudicata*. Slovenija također smatra da je Hrvatska sprečava da u cijelosti izvršava svoju suverenost nad cijelim svojim kopnenim i morskim državnim područjem. Navodi da na taj način ta država povređuje obvezu lojalne suradnje i ugrožava ostvarivanje ciljeva Unije. Naposljetku, Slovenija ističe da je Hrvatska sprečava da primjenjuje sekundarno pravo Unije, osobito u područjima zajedničke ribarstvene politike, nadzora granica i planiranja morskog područja. Nasuprot tomu, Hrvatska smatra da Sud nije nadležan odlučivati o ovom predmetu te da je tužba Slovenije u svakom slučaju nedopuštena.

Sud je odlučio zasebno ispitati pitanje svoje nadležnosti i dopuštenosti tužbe, prije nego što odluči, ako za to postoji potreba, o meritumu predmeta.

Svojim današnjim mišljenjem **nezavisni odvjetnik Priit Pikamäe Sudu predlaže da se proglasi nenadležnim za odlučivanje o tužbi koju je podnijela Slovenija.**

Nezavisni odvjetnik najprije podsjeća na to da je cilj tužbe zbog povrede obveze utvrđivanje i prestanak ponašanja države članice suprotnog pravu Unije. Tako smatra da treba ispitati odnos

Sporazuma o arbitraži i predmetne arbitražne odluke s pravom Unije kao i provjeriti je li Unija njima obvezana.

U tom pogledu ističe da je Unija obvezana međunarodnim pravom u točno utvrđenim slučajevima, odnosno da je obvezana međunarodnim sporazumima koje je Unija sklopila na temelju odredaba Ugovorâ, zatim onima za koje Unija preuzima nadležnosti koje su prethodno izvršavale države članice kao i običajnim odredbama međunarodnog prava kada Unija izvršava svoje nadležnosti. Međunarodni sporazumi koji ne potpadaju pod navedene slučajeve ne predstavljaju akte Unije niti je obvezuju. Pozivajući se na sudsku praksu Suda, nezavisni odvjetnik podsjeća na to da teritorijalno područje primjene Ugovorâ odgovara objektivnoj zadanosti koju utvrđuju države članice i koja se Uniji nameće. Slijedom toga, on smatra da **razgraničenje državnih područja ne spada u područje nadležnosti Unije i, u skladu s tim, Suda.**

Nezavisni odvjetnik potom provodi ispitivanje zahtjevâ Slovenije. Kada je riječ o odnosu između, s jedne strane, Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke i, s druge strane, prava Unije, on utvrđuje da taj sporazum ne potpada ni pod jedan od navedenih slučajeva u kojima je Unija obvezana međunarodnim pravom.

Što se tiče istaknute povrede vrijednosti vladavine prava i načela lojalne suradnje, nezavisni odvjetnik smatra da je ta problematika samo akcesornog karaktera u odnosu na pitanje utvrđivanja kopnene i morske granice između dviju dotičnih država članica i da, posljedično, Sud nije nadležan za odlučivanje o tim prigovorima. Usto, nezavisni odvjetnik navodi da, prema sudskoj praksi Suda, načelo lojalne suradnje predstavlja samostalan temelj obveza u slučajevima u kojima je Unija bila stranka mješovitog sporazuma ili u slučaju izvršenja obveza koje proizlaze iz Ugovorâ. Međutim, ponašanje koje se stavlja na teret ne potpada ni pod jedan od tih dvaju slučajeva.

Što se tiče navodnih povreda obveza koje proizlaze iz zajedničke ribarstvene politike, nadzora granica i planiranja morskog područja, nezavisni odvjetnik primjećuje da se Slovenija poziva na premisu prema kojoj je granica utvrđena arbitražnom odlukom. No, on ističe da ta odluka nije provedena u odnosima između dviju dotičnih država članica. Iz toga zaključuje da – sa stajališta prava Unije – granica između tih dviju država članica nije utvrđena. Na temelju toga nezavisni odvjetnik zaključuje da Slovenija implicitno želi ishoditi izvršenje arbitražne odluke, što ne spada u područje nadležnosti Unije.

Nezavisni odvjetnik zaključuje da su **navodne povrede prava Unije akcesornog karaktera u odnosu na pitanje utvrđivanja granice između Hrvatske i Slovenije. Međutim, takvo utvrđivanje po samoj svojoj biti predstavlja pitanje međunarodnog javnog prava, za koje Sud nije nadležan.**

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106